

Gemeente van Christus,

Twee bijbelverhalen over storm en stilte.

En tussen storm en stilte klinkt de stem, de stem van God.

De meesten van u weten wel dat ik van stilte hou en al jaren draait hier in de gemeente een stiltekring.

Sommige mensen doen al heel lang mee, anderen komen en gaan.

We delen het verlangen om stil te worden maar we weten ook allemaal hoe lastig het is.

De stilte komt ons niet aanwaaien, zal ik maar zeggen, en we hebben elkaar nodig.

Ook al hebben we de tijd om in ons dagelijks leven, gewoon in huis ook de stilte te zoeken, er is vaak iets dat ons tegenhoudt.

Thuis is teveel afleiding.

De tuin roept, of je telefoon, je werk, het boodschappen briefje.

Even uitstellen, en stil worden... het lukt vaak niet, je komt er niet toe.

En het moet ook niet, natuurlijk.

Ik bedoel, als je het zonde van je tijd vindt, er staat nergens in de bijbel: Gij zult stil op de bank zitten!

En toch, niet alleen in ons kleine groepje, maar in de lange traditie van kerk en geloof wordt stilte beoefend als onderdeel van het geloofsleven.

Er zijn verschillende Psalmen over de stilte, Jezus zoekt de stilte.

Waarom is het dan zo moeilijk om er toe te komen?

Als gebrek aan tijd vaak een uitvlucht is, wat is dan de werkelijke reden?

Stilte zoeken moet je op een bepaalde manier ook durven.

Als je besluit een moment niets te moeten, niets te doen, niet te lezen, geen muziek, maar stil te worden, kan onrust veroorzaken.

Alsof de dingen die ergens in je ziel hebt opgeborgen ineens aan de oppervlakte komen.

Gebeurtenissen waar je liever niet aan wilt denken, gedachten die je hebt weggestopt,

dingen die staan te gebeuren en waar je enorm tegen op ziet, zaken die je eigenlijk al lang aan had moeten pakken, ze kunnen je overspoelen in de stilte.

Sommige mensen overvalt het soms zomaar op vakantie in de luie stoel.

In de rust en stilte kan het ineens gaan stormen.

Dus stilte is niet altijd rustig, kalm en vredig maar vaker onstuimig.

Zeker in het begin.

Ik hou van de stilte, maar soms ben ik er ook bang voor.

En in de groep hoor ik dat ik niet de enige ben.

Maar we verwachten er toch iets helends van en zoeken het op.

Het is zoiets als in Psalm 130 staat verwoord: Uit de diepten roep ik tot U Eeuwige, Heer, hoor naar mijn stem, wees aandachtig, luister.

En hoor ik dan soms in de stilte, door alle onrustige gedachten heen, iets van Gods stem?

Misschien niet letterlijk in mijn oor, of in duidelijke taal, maar misschien eerder in een fundamenteel gevoel van rust en vertrouwen dat ik in mijn gevecht met storm en wind gehoord wordt?

Het stormt in het leven van Elia en op het meest moeilijke moment roept God Elia naar buiten. Hij stelt een vraag: Elia, wat doe je hier, wat doe je hier in deze donkere, nachtelijke grot?

Een echte bezinningsvraag: wat doe je hier, waar ben je mee bezig?

Gods stem opent in Elia en hij stort zijn hart uit, alles wat in het diepst van zijn ziel geparkeerd stond.

En God luistert:

'Ik heb dit en ik heb dat, me ingezet voor U, en iedereen heeft me in de steek gelaten', zegt Elia.

Nee, aan zijn ijver ligt het niet.

En toch heeft hij in al zijn ijver het geloof verloren en zocht hij de dood.

God roept hem naar buiten en gaat voorbij.

Eerst is er de storm, de aardbeving, het vuur.

Het weerspiegelt het roerige leven van de profeet, zijn vurige strijd voor zijn God, de dodelijke schok die hij heeft aangericht onder de Baälpriesters, zijn frustratie over de slappe knieën van zijn eigen mensen en hun willoze nalopen van de vreemde goden. Een verhaal van frustratie en verlatenheid.

En dan wordt het stil, je hoort alleen het suizen van een zachte stilte, de stem van de stilte.

Het vervult Elia met eerbied.

Hij komt de grot uit en laat zich zien.

Hij voelt zich gezien, of beter, gehóórd.

En nu staat hij hier voor God en hij mag nog een keer zijn verhaal doen.

Na het gesprek weet Elia wat hem te doen staat: een koning zalven en voor zichzelf een opvolger zoeken en daarna kan hij met pensioen.

Je hoeft niet altijd door te gaan, het is ook een keer genoeg.

Die stem van God, als een zachte, helende stilte.

In het verhaal van Matteüs gaat het anders: daar spreekt Jezus midden in de storm.

Een storm op ze zee, dat is de levenszee.

Het verbeeldt de turbulentie van het leven, de omstandigheden die je kunnen overspoelen, je stugge door ploeteren zonder verder te komen.

Ach, soms wen je aan die omstandigheden, zo is het leven, gewoon maar doorgaan... Zo lijkt het met de mannen in het bootje: golven, storm en tegenwind op zee zijn ze gewend.

Ze worden waarschijnlijk moe, zo aan het einde van de nacht.

De mannen in het bootje menen zelfs een spook te zien.
Maar ze worden pas bang als ze iemand zien en horen die zegt: Ik ben het, wees niet bang!
Dát hadden ze niet verwacht.
Ploeteren in de nacht zijn ze gewend.
Vertrouwen in de Stem moet ze nog leren.

In dit verhaal blijft het maar waaien, terwijl Jezus dichterbij komt.
Petrus heeft hem in het oog en wandelt over het water naar Jezus toe, ondanks wind en golven.
Ja, zo wil je leven: in alle omstandigheden vertrouwen hebben.
Je oog gericht op Jezus' aanwezigheid en je oor op Gods stem.
Misschien niet duidelijk in je oor, of in duidelijke taal, maar in het besef dat in de storm en golven van het leven er een hand is die je grijpen kan.
Dat vergeet je wel eens, en je raakt weer in de ban van de omstandigheden.
Het nieuws dat je overspoelt, je zorgen, hoe het moet met jezelf, de wereld, je eigen aandeel in de grote vragen van deze tijd.
EN voor het weet zink je weg, in je gevecht met storm en wind als kleingelovige twijfelaar.

En daarom kan het zoeken naar stilte zo helend zijn, om vertrouwen te herwinnen.
Dat je gevaarlijke dobberen van je bootje tot rust komt omdat je voelt dat Jezus aan boord zit.

De kerk leest in het verhaal van Matteüs haar eigen kerk-geschiedenis.
Het bootje de kerk, deinend op de wereldzee.
Jezus ver weg en de leerlingen ijverig ploeterend in de nacht, ergens halverwege vertrekpunt en eindpunt.
Weggezonden door Jezus zelf terwijl hij afstand neemt en gaat bidden.
Laat hij ons aan ons lot over?
Nee, maar we moeten wel de wereld in, ze levenszee op!
In zekere zin moet de gemeente de Stem horen op afstand.
De Stem, gestalte gekregen in Jezus, de mens die de stem van zijn Vader heeft gehoord, heeft verstaan en heeft gedaan.

De stilte is intiem, heeft haar eigen stem, en soms opent het de weg naar Gods stem.
Stilte is geen weglopen van de wereld maar een moment van opladen om juist de wereld weer in te gaan, je leven ter hand te nemen, daar te zijn waar je naar toe geroepen wordt.
Je grot uit, je bubble uit, je benauwenis uit...
Stilte is een bron van hernieuwde zin en inspiratie, die nódig is om in de storm en golven van het leven, de machten en krachten op deze aarde maar ook die in jezelf, onder ogen te zien en daar een weg in te vinden.

Zoek zo nu en dan de stilte. En als het niet lukt op de bank, ga schoffelen, fietsen, iets bakken. Maar ontloop de stilte niet.

Ik wil graag eindigen met een klassiek, misschien wat ouderwets klinkend gedicht van C.S. Adema van Scheltema.

*Min de stilte in uw weezen,
zoek de stilte die bezielt.
Zij die alle stilte vreezen
hebben nooit hun hart gelezen
hebben nooit geknield.*

*Leer u aan de stilte laven:
waar het leven u geleidt -
Zij is uwe veil'ge haven,
want zij is de grote gave
van de eeuwigheid.*

Amen.

